

Vlasta Podskalská

Nar. 26. 10. 1934 na Slovensku v rodině Čechů, kde žila do svých 4 let. V roce 1938 po odtržení Slovenska, byla její rodina donucena opustit Slovensko. Její rodiče se stěhovali ve vagonech přes půl roku, ona sama pobývala v tom čase už v Čechách – u své tety v Knížkovicích. Odloučení od rodičů ji dokonce zmátlo jako malé dítě natolik, že začala svou tetu oslovovat „maminko“.

Rodiče začali hned po přestěhování do Čech stavět dům, v roce 1940 bylo hotovo. Po přestěhování do Čech to také měla těžší s českým jazykem, motala se jí do toho hodně slovenština, za což se jí děti smály, brzy všechno zapomněla, hůře na tom byl však její bratr.

Její bratr se vyučil zámečnickem, ale pracoval jako topič u českých drah, češtinu na škole vůbec neměl, 8. A 9. třídu základní školy už sice odchodil v Čechách, ale měl problémy s češtinou. – Při náletech hloubkařů (američtí piloti) došlo k nehodě vlaku, strojvedoucí zabrzdil a vyskočil z lokomotivy jako první, pan bratr byl při výskoku postřelen – naštěstí to odnesla „jen“ noha a byl převezen spolu s dalšími, např. i německými vojáky, do berounské nemocnice. I Beroun zažil v roce 1945 několik náletů. Jednomu z nich byla přítomna Vlastina maminka, když jela navštívit raněného bratra Vlasty do nemocnice – nálet přečkala v jednom z krytů.

I Zdice postihlo na konci války (prý to začalo od února 1945) několik náletů – lidé se obvykle scházeli po větších skupinkách ve sklepech domů. Zdice – nálety na cihelnu a samozřejmě na zdické nádraží.

Její tatínek byl československým legionářem na východní frontě za 1.sv. války – mimo jiné popisovala, jak se její tatínek dostal do zajetí, jak absolvoval sibiřskou anabázi do Vladivostoku, a také popsala jeho dlouhou cestu přes Panamský průplav do Ameriky, kde se zdrželi, jelikož se jim rozbila loď, asi lodní šroub, asi měsíc scházeli se s českými krajany, kteří to ale také neměli jednoduché. Tatínek se vrátil se v roce 1921 do Janova a potom vlakem domů, do Čech. Její tatínek také pracoval u českých drah a její maminka byla ženou v domácnosti (tak to dřív prý bylo běžné, ženy nechodily vždy do zaměstnání).

Několik let poté přišla 2. sv. válka, její tatínek ale nebyl v odboji. Tehdy chovali husy, slepice, kozy a tak dále, chodili na dřevo na Knihov, uhlí bylo nedostatkové zboží.

Za války poslouchali zahraniční rozhlas a srovnávali informace z domácího rozhlasu – stejně tomu tak zůstalo i v období socialismu.

Nouze o potraviny a ostatní zboží byla všudypřítomná, a tak se každý snažil přežít po svém, výměnný obchod byl na denním pořádku (pokud bylo co vyměňovat).

Vlasovci spali u nich doma na podlaze (byli zakřiknutí, asi věděli, že je nečeká nic dobrého) a poté ještě Rusové vracející se po válce z Německa.

Zmínila také, že po zabrání Sudet Německem se hodně lidí stahovalo pochopitelně do vnitrozemí a že velmi častým bylo ubytovávat u sebe doma někoho z pohraničí – po válce se tam tito lidé často vraceli zpět za svým.

S odsunem Němců ze Sudet po válce však také nesouhlasila – ale to je podle ní válka – hází všechny do jednoho pytle. Někdy je podle ní prý lepší ustoupit, než se snažit vyhrát za každou cenu.

Značnou část svého života se potýkala i s komunismem.

Jako mladá byla členkou Sokola, v roce 1948 došlo k jeho zrušení, tentýž rok byl poslední slet.

Hlásila se na školu, kde byl velký nával, ale nedostala se – veřejně se vědělo, že ti, co jsou ve straně nebo jejichž rodiče jsou ve straně, tak mají určité výhody.

Pracovala jako administrativní síla v hospodářském družstvu (ještě za svobodna) a pak pracovala v účtárně (dnes je tam vietnamský obchod).

Její manžel vstoupil na vojnu do komunistické strany, ale rok 1968 ho zklamal, vyjádřil svůj nesouhlas a byl vyloučen. Tento fakt raději nikam neuváděli, mlčeli především při vyplňování přihlášek dětí na školu.

Později, když už měla rodinu, jí začaly starosti, a tak politickou scénu moc nevnímala. Prvomájové průvody však povinně absolvovali, ale podle jejích slov, je nikdo extra neprožíval.

Nejhorší podle ní byla léta 1948 – 1952, zmínila především kolektivizaci a monstrprocesy. Naštěstí se ani jedno nedotklo její rodiny ani okolí. Sama je proti komunismu, avšak snažila se mluvit velmi objektivně – zmínila například, že rozdíl mezi dnešní a tehdejší společností vidí v tom, že lidé dříve měli „majetek“ rozdělený rovnoměrněji, tak to bylo i s platy, zato dnes spatřuje právě největší rozdíly v platovém ohodnocení lidí, což způsobuje velké sociální rozdíly, které vyvolávají v lidech závist.

V Praze měli byt, větší byty prý byly vyvlastňovány a převáděny jako majetek bytového družstva.

V Tuzexu moc nenakupovali, neměli bony. Některé zboží podpultové, dobré mít všude známé.

Asi válka už ji připravila (a celou její generaci) na skromnější živobytí, a tak se dokázala adaptovat i v těžších časech komunistického režimu.

Do důchodu odešla v létě 1989, tedy ještě před Sametovou revolucí.

Na otázku Co si myslí, že je horší, jestli komunismus, nebo nacismus, odpověděla, že je to tak nastejno – později dodala, že ten komunismus nebyl nakonec tak drastický jako zvěrstva nacismu.

Rada na závěr: *Učte se, nevěřte hned všemu, buďte pravdomluvní, neprosazujte se za každou cenu.*

Autoři: J. Dušek, Š. Hněvkovská a L. Jílek